1852. N°. 128

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 25 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 October.

Wij vernemen dat de *Hortiaultural Society* te Londen den Hoog Gel. Heer W. H. de Vriese, Hoogleeraar in de Kruidkunde aan onze Hoogeschool, in hare laatste vergadering met algemeene stemmen, tot eenen harer twintig buitenlandsche leden heeft benoemd.

— Uit een bijzonderen brief van 20 Sept. ll., van een landverhuizer die thans als timmerman te Kalamazo, staat Michigan, woont, aan zijne ouders alhier, ontleenen wij het volgende:

»De drie oudste kinderen zijn aan het dienen; de oudste reeds zoo groot als mijne vrouw verdient vijf schellingen, de tweede drie schellingen (Eng. sch. is = 60 Cts.) met de kost, kleederen en slapen, de derde kost, kleeren en slapen. Veel kinderen is hier bij uitnemendheid een zegen, want al had ik er meer, de Americanen willen ze gaarne hebben. Ik verdien daags een dollar (*f* 2.50) en heb den geheelen zomer bij Hollanders gewerkt. Er zijn hier 52 Hollandsche huisgezinnen, en 's Zondags komen er wel ongeveer 300 Hollanders te kerk. Wij hebben nu om de 4 weken een Predikant, maar hebben van de Americanen een kerk gekocht met grond, klok, kagchel, lampen en verder toebehooren voor 700 dollars; als die betaald is, hopen wij een Predikant te krijgen.

»De tarwe is best en goedkoop, 3½ dollar de 200 ℔ best bloemmeel, 't vleesch 4 à 6 Cts., 't spek 6 à 10 Cts., aardappelen per mud 10 schellingen (*f* 3.00), zoo ook appelen. Er zijn veel vruchten. Er wordt veel verdiend met kuipstaven te maken voor de kuipers en boombast voor de leerlooijers te verzamelen. Dat gaat scheep naar Cicago, eene groote koopstad in den staat Wisconsin; men kan daarmede 6 à 8 sch. daags verdienen.

»Er worden hier thans twee Holl. Couranten uitgegeven, de eene *de Hollander* door Doesburg, de andere *de Nederlander* door van de Wall. Ik zie uit de Courant dat de Heeren Hartevelt en Leembruggen ook werkzaam zijn om eene andere belasting te Leyden in te voeren. Daar is dit land vrij van. Ik betaal 32 Cts. in het jaar, voor de scholen en de wegen, dat is het al van mijn huis en grond."

— Wij vernemen met belangstelling, leest men in het *Handelsblad*, dat het bestuur van het Nederl. Zendelinggenootschap op het gelukkig denkbeeld gekomen is, om aan de kweekelingen, die zich voorbereiden om als Zendelingen het Evangelie onder de Heidenen te verbreiden, ook eene praktische opleiding te geven, en hen daartoe gedurende eenigen tijd onder de leiding te stellen van Predikanten in gemeenten ten platten lande. In de maand Dec. aanst. zal een kweekeling met dit doel vertrekken naar eene gemeente in de Over-Betuwe, waar de Predikant het aanbod tot zoodanige opleiding heeft gedaan.

— Wij achten het der vermelding waardig, zegt de *Nieuwe Rott. Cour.*, dat op dit oogenblik in den Hortus Botanicus alhier een gewas bloeit, hetwelk dit verschijnsel, even als de zoogenaamde 100-jarige Aloë, slechts éénmaal gedurende zijn geheel leven vertoont, om daarna te verdorren en te sterven. Deze plant, Littaea geminiflora T. (Bonapartea juncea W.) geheeten, werd reeds ongeveer 16 jaar in den kruidtuin bewaard, en gelijkt veel op een bundel bijeengebonden biezen. Thans rijst midden uit dien bundel een bloemstengel omhoog, die alreeds eene lengte van ongeveer 3½ Ned. el bereikt heeft en met honderde gele bloemen bezet is, welke langzamerhand van onder naar boven ontluiken. De betrekkelijke zeldzaamheid van het verschijnsel, niet de schoonheid der bloemen, doet ons de aandacht onzer stadgenooten daarop vestigen.

— Aan het Instituut te Barneveld van den Heer G. J. Kapteyn, wordt een Doctor in de Letteren verlangd van de Hervormde Godsdienst, tegen eene bezoldiging van *f* 1000; en het gemeente-bestuur van Bergen-op-Zoom verlangt aan de aldaar opgerigte Teekenschool een' Bouwkundige en een' Handteekenmeester, waartoe men zich bij de Commissie dier school moet aanmelden.

— Uit Alphen (Maas en Waal) wordt het volgende van den 16den geschreven: Dezer dagen reed een landbouwer met vrouw en vier kinderen naar de kerk. Door het roepen eener vrouw om mede te rijden, houdt de zoon van den boer het reeds schichtige paard schielijk op, zoo dat het paard achteruit met de kar, van den dijk in de Maas schiet. De zoon met zijne moeder springen nog van de kar, maar de vader met zijne drie kinderen, welke achter hem gezeten waren, worden met kar en paard aan de 30 voet diepe Maas prijs gegeven. Ontzettend schouwspel! Zekere Piet Otten dit hoorende, loopt naar de Maas, ontdoet zich van zijn duffel en springt met twee zware klompen aan, in de diepte om de ongelukkige te redden. De vader grijpt zich aan een boom vast, en twee meisjes een van 19 en een van 13 jaren worden beiden door Otten gered, die reeds driemaal met die twee meisjes was weggezonken, voor bij behouden aan wal kwam. Een jongetje van 9 jaar, reeds een vijftig voet de Maas afgedreven, wordt met een bootje gered.

— De gemeenteraad van 's Hertogenbosch heeft, in zijne zitting van Dingsdag avond, een belangrijk besluit genomen. Hij heeft namelijk met algemeene stemmen vastgesteld, dat die stad in de kosten tot daarstelling van het uitwateringskanaal zal bijdragen eene som van *f* 100,000.

— Volgens de Belgische *Indépendance* zouden 12 van de Fransche verbannenen te Guyane den 8sten September, des nachts met eene boot zijn ontvlugt, en zonder kaart, zonder compas zich op den oceaan hebben gewaagd. Zij hadden eenig brood mede genomen, doch aan water hadden zij niet gedacht. Na 3 dagen zwervens zouden zij bij den Hollandschen post Brandwacht (Suriname) zijn aangekomen, en van daar naar Paramaribo gebragt. Zij hadden verzocht niet aan de Fransche Regering uitgeleverd te worden, en zich met dit hun verzoek ook gewend aan de Engelsche en N.-Amerikaansche Consuls. De tegenwoordigheid van het Fransche stoomschip le Voyageur op de reede van Paramaribo verontrustte hen.

'sGRAVENHAGE, 23 October.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik, benevens Prinses Maria worden morgen van hunne buitenlandsche reis op het huis de Pauw terug verwacht.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft bepaald, dat de verkiezing voor een lid der Tweede Kamer in plaats van Mr. J. P. P. Baron van Zuylen van Nyevelt, in het kiesdistrict Zutphen, den 11den November zal plaats hebben.

— De Minister van Justitie heeft de belanghebbenden herinnerd aan de bepalingen van art. 9 der wet van den 28sten Julij 1850, volgens welke het genot der regten, door de naturalisatie verkregen, aanvangt zoodra de wet waarbij zij is verleend, van verbindende kracht is geworden, de genaturaliseerde aan het bestuur zijner woonplaats de geregistreerde brieven van naturalisatie vertoond, en de verklaring afgelegd heeft, dat hij de naturalisatie aanneemt; en verder, dat de naturalisatie vervalt, indien de aanneming niet heeft plaats gehad binnen zes maanden, volgende op den 20sten dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin de wet is geplaatst.

— Ter Algemeene Rekenkamer is weder overgebragt voor eene som van *f* 54,460 aan ingetrokken muntbilletten, zoodat de geheele som der ingetrokken muntbilletten thans bedraagt *f* 16,893,190.

— De Minister van Binnenl. Zaken zal den 23sten geen gehoor verleenen.

— Uit de Memorie van beantwoording, aangaande het wets-ontwerp tot onteigening van percelen voor de verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen blijkt, dat de spoorweg te Westervoort met den IJssel en daardoor ook met den Rijn bij Arnhem in verband zal worden gebragt. De kosten van verlaging van het station te Arnhem worden op *f* 719,000 begroot.

— De Graaf de Marogna, Minister-Resident van Beijeren bij ons Hof en dat van België, is alhier aangekomen, alsook is van Parijs aangekomen de Prins d'Henin d'Alsan, belast met depêches voor Z. M. den Koning.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 23 October.

In deze zitting is voorgelezen een voorstel van den Heer Wintgens, strekkende tot het houden eener enquête nopens den toestand der zeevisscherijen en, indien daaruit blijken mogt, dat die toestand ongunstig ware, alsdan de oorzaken daarvan en de middelen tot herstel op te sporen. — Drukken, ronddeelen en verzenden aan de afdeelingen.

Even als in vorige zittingen, is er een adres ingekomen tot behoud der premiën voor de visscherij. Verzending naar de commissie.

De wetsontwerpen tot onteigening voor den Rijn-Spoorweg naar de Pruissische grenzen, en tot eene bijdrage van *f* 200,000 als eersten termijn van een millioen, aan dien weg, zijn na eenige beraadslagingen met algemeene stemmen aangenomen.

Daarna is de zitting opgeheven.

AMSTERDAM, 22 October.

Gisteren avond werd het jaarlijksche verslag van het Ned. Bijbelgenootschap gedaan door Dr. H. J. Spijker, Predikant bij de Hervormde gemeente. De ontvangsten hebben bedragen ƒ 57,704.20, waartoe door de gezamentlijke afdeelingen, in bijdragen en betalingen, was verstrekt ƒ 41,921.39. De overige inkomsten bestonden voornamelijk uit renten, giften en gelegateerde gelden, maar waren daaronder niet medegerekend twee legaten, zijnde twee Obligatiën Rusland 5 pCt. en een Certificaat W. S. 2½ pCt., ieder groot kapitaal ƒ 1000. De uitgaven hadden daarentegen bedragen ƒ 67,575.37, zijnde het meerder bedrag hiervan gedekt door het aanzienlijk saldo van een vorig jaar, hetwelk voor de vereischte ongewone kosten van een nieuwen bijbeldruk was bestemd en bewaard gebleven.

Er zijn in dit jaar uitgegeven 31,450 exempl. van Bijbels en N. Testamenten, zijnde veel meer dan in vorige jaren, waarbij werd opgemerkt, dat het getal van uitgegeven exemplaren sedert 1847 achtereenvolgende van 18 tot 24, 25, 26, en nu tot 31 duizend geklommen was.

Het Genootschap blijft met groote geldelijke opofferingen, voor de vertaling des Bijbels in het Javaansch, Makassarsch, Boegineesch en in de Battaas-taal zorg dragen. Zijne afgevaardigden Gericke, Matthes, Neubronner van der Tuuk en Hardeland zijn met dat doel op Java, Celebes, Sumatra en Borneo werkzaam. Deze bemoeijingen hebben, in het afgeloopen genootschapsjaar, eene uitgaaf van meer dan ƒ 20,000 vereischt; maar deze kostbare ondernemingen worden geacht, slechts eene aanvankelijke en gedeeltelijke voldoening te zijn van de schuld, die de O. I. bezittingen sedert lang op het moederland gelegd hebben, terwijl nog bovendien de inlandsche bevolkingen van die gewesten als door de Voorzienigheid zelve aan Nederland zijn aangewezen, als het deel van den akker der wereld, hetwelk bij voorkeur door ons ontgind en bebouwd moet worden, opdat het vruchten drage voor het zedelijke en geestelijke rijk van God.

Bij de vermelding van de namen der Bestuurders werd herinnerd, dat iedere afdeeling der Protestantsche kerk, in het Hoofdbestuur werd vertegenwoordigd, dewijl het Bijbelgenootschap als zoodanig, boven iedere kerkelijke belijdenis, op een algemeen christelijk standpunt staat.

In zijne opwekkende rede heeft de Spr. de bijbelverspreiding aangeprezen, als een voornaam en krachtig wapen in den strijd van onze dagen.

HAARLEM, 21 October.

In de bijeenkomst van den Gemeente-raad van heden is door de Commissarissen van de Bank van Leening berigt, dat, bij opneming van den toestand dier Bank is bevonden, dat aanwezig waren 15540 panden, ter waarde van ƒ 60,981; — dat, overeenkomstig de boeken, aanwezig hadden behooren te wezen 18686 panden, ter waarde van ƒ 102,337.25 en er alzoo een te kort is ontdekt van 3146 panden, ter waarde van ƒ 41,606.25.

Op voorstel van den Heer de Vries is besloten, om Commissarissen uit te noodigen, te onderzoeken, welke de vermoedelijke oorzaken zijn, dat het bevonden te kort heeft kunnen ontstaan en verborgen blijven; — aan den Raad deswegens verslag te doen, en tevens de middelen voor te dragen, door welke eene herhaling van dergelijke verkeerdheden zoude kunnen worden verhoed.

HARDERWIJK, 21 October.

Op 6 November e. k. zal van hier vertrekken een detachement suppletietroepen, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden Kapt. der artillerie Simons en onder medegeleide van de 2de Luitenants der Infanterie de Petit en de Coenens, den Luitenant der artillerie Kilian en den Officier van Gezondheid 3de kl. Frank; ten einde den 7den daaraanvolgende op stroom te Rotterdam over te gaan aan boord van het barkschip Nijverheid, Gezagvoerder Bus, om naar Java te worden overgevoerd.

Mede moeten zich 6 November aan boord van het schip Hendrika, Gezagvoerder Admiraal, bevinden de 2de Luitenant der artillerie Essers, Officiers van Gezondheid 3de kl., Roos, Dorndörfer en Lammerse, en de Apotheker 3de kl. Eckema; alle bestemd voor O. I.

LEEUWARDEN, 22 October.

Wij vernemen, dat er dezer dagen te Zwolle eene bijeenkomst zal plaats hebben, betrekkelijk den aanleg van spoorwegen in het noordelijk gedeelte van ons Vaderland en zijne verbinding met Duitschland; onderscheidene Heeren uit deze provincie zijn derwaarts genoodigd, onder welken ook de tegenwoordige en de Oud-Burgemeester dezer stad, welke beide, zijn wij goed onderrigt, aan die uitnoodiging gehoor zullen geven.

— Op de Giethoornsche eendekooijen worden nu reeds aanzienlijke getallen vorstvogelen gevangen. De vroege overkomst dezer trekvogels verraadt eene aanmerkelijke koude in het noord-oosten en voorspelt eenen digt op handen zijnde winter.

GRONINGEN, 21 October.

In den morgen van 8 October ll. kwamen van Vierhuizen verschillende goederen en overblijfselen van een schip aandrijven. Onder de overblijfselen dreef eene flesch rond, welke eenen Hoogduitschen brief bevatte, die in het Nederduitsch aldus luidt:

Laatste Ure. Geliefde Louende! Het schip is lek. Ik zink. Ik neem onzen Heinrich in den arm. Schip Marie van Rostock. Tien mijlen van Texel.

E. H. Ahrens.

Die brief bragt algemeene verslagenheid te weeg.

Dan, vijf dagen later verspreidde zich het gerucht, dat op de Zoltkamp, schipbreukelingen waren aangebragt van den schooner Marie van Rostock. Zij waren dus behouden, maar hoe en door wien? door Kapitein F. Pronk, van Veendam.

In den namiddag van den 7den October ll. ontdekte Pronk, bij een vliegenden storm een schip in nood. Hij wendde den steven derwaarts. Nader komende, ziet hij ten N.O. van Ameland, op geene mijl afstands van het strand, op 10 vademen water, een schip onder water voor het marszeil drijven, met drie noodvlaggen boven elkander geheschen. Negen personen, waaronder de 15-jarige zoon des Kapiteins, staan halverwege in het water en houden zich aan de verschansing vast. Akelig klonk hun gejammer om hulp.

Herhaalde malen zeilt Pronk om het zinkende schip heen. Eindelijk roept hij, zich in de sloep te begeven. Het schip bereikt na vergeefsche pogingen ten laatste de sloep, en in het volgende oogenblik staan de schipbreukelingen op het schip van hem, die goed en leven waagde, om hen te redden. Het zijn de manschappen van genoemde schooner van Riga naar Schiedam. Door storm op storm beloopen, had het schip een lek bekomen. Gedurende 36 uren had men het door pompen bovengehouden, toen kreeg het water de overhand, het schip ging te gronde en in dien toestand trof Pronk het aan. Een brik en eene stoomboot waren voorbij gevaren, zonder pogingen om hen te redden.

Dan nu verkeert het schip van Pronk in het grootste gevaar, het verliest een stuk zijner verschansing en hij slaat mede over boord. Hij grijpt eene plank, die nog een weinig aan het schip vastzit; men werpt hem een touw toe, weder komt hij op het dek en nu spoelt een stortzee alle goederen ook de booten van het dek, het volk geeft zich geheel aan moedeloosheid over en begeeft zich in de roef. Daar staat Pronk alleen en stuurt het schip door de woedende golven, hij vertrouwt op God. Drie lange uren brengt de held alleen op het dek door. — Toen was hij op de hoogte van het Borkummerrif. — Nu roept hij den stuurman en beveelt in dezelfde rigting voort te sturen en hem dadelijk te roepen, wanneer het schip iets lager mogt aanleggen. Nu eerst gunt hij het afgetobde lijf een weinig rust. Na twee uren wordt Pronk door den stuurman geroepen, want het schip was twee streken lager aangelegen. Vol moed grijpt hij het roer, wendt het over den anderen boeg; daar stuift het vaartuig weder naar zee.

Den 12den October liep Pronk onder Oostmahorn binnen. Hij had aanzienlijke schade bekomen, en moet hier vertoeven tot hem zijne lading wordt afgehaald, waarna het schip eene herstelling van meer dan 600 gulden zal behoeven.

De schipbreukelingen werden vervolgens overgezet op een Zoltkamper visschersvaartuig. Kapt. Ahrens smeekte hem, hen naar de Zoltkamp te verzellen. De goedhartige Pronk gaf toe en zoo kwamen ze gezamenlijk Dingsdag namiddag te Zoltkamp aan en werden door den kastelein gulhartig gehuisvest.

Allen lof verdient het gedrag der Zoltkampers in de behandeling der schipbreukelingen. Hetgeen door hen was opgevischt en door de schipbreukelingen voor het hunne werd erkend, werd dadelijk met blijdschap, zonder eenige terughouding, weder gegeven. Zelfs het geld, in een der aangespoelde kisten gevonden, werd den matroos, aan wien het behoorde, met zijne andere kleederen terstond weder ter hand gesteld, zoodat deze man al het het zijne terug ontving. — Zoo had de onverschrokken en menschlievende Pronk die vroeger elf menschen redde, thans weder negen aan den dood ontrukt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 20 October.

Heden verneemt men omtrent de begrafenis-plegtigheid van den Hertog van Wellington weder het volgende: De plegtigheid zal op 17 of 18 November plaats hebben. Het lijk zal tot den 13den November op Walmer Castle blijven en in Chelsea Collegie in staatsie gelegd worden. De lijkstoet zal uitsluitend van militairen aard zijn, met uitzondering welligt van het Koninklijke rijtuig. Bij de troepen die den stoet uitmaken, zullen zich de Officieren der Buitenlandsche legers, waarin de overleden Hertog den rang van Veldmaarschalk bekleedde, aansluiten, zij zullen den Maarschalkstaf dragen, en de legers van Oostenrijk, Pruissen, Rusland en Spanje voorstellen. Prins Wilhelm van Pruissen wordt alhier verwacht. De stoet zal bestaan uit zes regementen voetvolk, acht escadrons ruiterij en 17 stukken geschut, als uitmakende het getal troepen, verbonden aan den rang van den Hertog. Zijn oude krijgsmakker, de Markies van Anglesey, zal des Hertogs Maarschalksstaf dragen. De weg dien de togt nemen zal, loopt van de hoofdwacht door Charing Cross, het Strand, Fleetstreet en Ludgate Hill naar de St. Paulskerk.

— Het bezoek, door de Koningin op hare laatste reis aan de kokerbrug over den Menai gebragt, geeft de dagbladen aanleiding om met regtmatigen trots nog eens op dit wonderwerk van Engelsche werktuigkunde, het meesterstuk van den ingenieur Stephenson, terug te komen. 700,000 £ werden aan deze twijfelachtige proeve, om het spoorwegnet op dit eene punt te kunnen voltooijen, zonder de scheepvaart te stremmen, gewaagd, en dat wel door eene particuliere compagnie met slechts 20,000 £ ondersteuning voor 7 jaren, bij wijze van post-contract. Welk ander land heeft zoo iets aan te wijzen? Waar is het niet eene onmogelijkheid? De ontwerper Stephenson heeft in persoon zijn werk aan het Koninklijk echtpaar verklaard. Het was een heerlijke herfstmorgen; de ochtendnevel was langzaam opgetrokken en de hooge bezoekers hadden bij hunne aankomst aan de geweldig hooge kokerbrug een prachtig vergezigt over de zee en de rotsige kusten. Uit voorzigtigheid, en ook opdat de Koningin het werk bedaard zou kunnen bezien, werd de locomotief van haar waggon los gehaakt, toen zij door de 1850 voet lange kokerbrug hoog boven de zee passeren zou, en eenige werklieden schoven het rijtuig over de sporen voort. Intusschen wandelde Prins Albert met den Prins

van Wales boven over den koker, binnen welken zijn vorstelijke gade op de beschreven wijze den togt voortzette. Weinige oogenblikken te voren hadden zij een extra-trein zien passeren. Aan het einde van de brug gekomen, begaven de Koningin en Prins Albert zich in de diepte aan den oever der zee, om van daar het reusachtige werk boven hunne hoofden te beschouwen, daar men slechts van dit punt de kolossale afmetingen goed kan zien, die door de harmonie der deelen, van een ander standpunt beschouwd minder in het oog vallen. Hier hing Stephenson een tafereel op, welke ontzettende krachten hadden moeten worden aangewend, om den ijzeren koker om hoog te brengen; hoe men kettingen van een mans dikte daartoe had moeten gebruiken, die echter gedurende de uitvoering beduidend waren uitgerekt, en als waren zij van gomelastiek vervaardigd geweest, vervolgens hunne oorspronkelijke lengte hadden hernomen. Hij verhaalde verder aan zijne verbaasde vorstelijke toehoorders, hoe de geweldige drukking het water der hydraulische persen tot de opheffing gebruikt, door de poriën van 10 duim dikke ijzeren cylinders had heen geperst, en hoe ook hier weder de elasticiteit van 't ijzer duidelijker dan ooit gebleken was. Wat de sterkte van de kokerbrug betrof, verzekerde Stephenson aan de Koningin, dat men een volgeladen linieschip in het midden tusschen de steunpunten zou kunnen ophangen, zonder dat zij in het minst er door leed. De vorstelijke bezoekers namen met ongeveinsde bewondering die zij in de hartelijkste woorden uitdrukten, afscheid van den genialen ontwerper, en de Koninklijke telgen namen eenige losse steenen tot aandenken mede.

— Op den dag na de afreize der Engelsche deputatie naar Florence, in het belang der echtgenooten Madiai, werden te Edimburg en Glasgow burgervergaderingen gehouden, wier leden eene memorie aan de Koningin en eene petitie aan den Hertog van Toscane onderteekenden. Men gelooft, dat dit voorbeeld in alle groote steden van Engeland en Schotland, navolging zal vinden.

— De *Times* meent, dal het, ondanks den ophef waarmede Prins Lodewijk Napoleon aan Abd-el-Kader zijne verlossing uit de Fransche gevangenschap aangekondigd heeft, nog geenszins zeker is, dat de Emir op vrije voeten gesteld zal worden, nademaal het nog niet blijkt, dat de Porte hem in haar land wil ontvangen en zich met zijne bewaking belasten; dat alzoo deze zaak aanleiding kan geven tot verwikkelingen, die Frankrijk te stade kunnen komen om zich in de Middellandsche Zee te doen gelden.

— De in den laatsten tijd op de spoorwegen zoo veelvuldige ongelukken en onregelmatigheden hebben den wensch naar wettelijke maatregelen daartegen en naar eene betere regeling van het spoorwegwezen onder het publiek weder levendiger dan ooit gemaakt. De *Times* stelt voor te bepalen, dat elk passagier die een kwartieruurs na den bepaalden tijd met eenen spoortrein ter plaatse der bestemming aankomt. regt zal hebben het vrachtgeld terug te vorderen.

— In deze week is op één dag alleen in de haven alhier aangevoerd eene hoeveelheid van 6,450 stuks levend vee, meestal uit Holland en Denemarken. De Attwood, van Rotterdam, alleen had 136 ossen en koeijen, 246 schapen enz. aan boord; de Giraffe, van Rotterdam, 140 ossen en koeijen, en 598 schapen, de William Penn, van het Nieuwediep, 48 ossen en 1161 schapen.

— Bij de Admiraliteit is nog hoegenaamd geen berigt ontvangen, dat grond zou kunnen geven, om eenige de minste hoop te koesteren dat men sporen van Sir John Franklin, die nu sedert 19 Mei 1845 met twee schepen naar den Noordpool vertrok, zou gevonden hebben.

— Het Nederlandsch smaldeel heeft den 10den in de baai van Gibraltar het anker geworpen en is den 13den weder in zee gestoken naar Cadix.

— Het van Batavia naar Bremen bestemde schip Hector is den 27sten Julij niet ver van Port-Natal vergaan, waarbij 7 personen zijn omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 October.

Uit de officiële opgaven omtrent den handel met het buitenland in September blijkt, dat er een snelle vooruitgang wordt waargenomen, vooral ten aanzien van den invoer. In de 9 eerste maanden van dit jaar hadden de tolregten ruim 103 millioen fr. opgeleverd tegen ruim 87 millioen in 1851.

SARDINIE.

TURYN, 18 October.

De officiele Courant meldt, dat de Regering, die zich geheel onzijdig had gehouden, ten aanzien van den strijd nopens den eigendom of verkoop van kerkelijke goederen, zich nu, in eene circulaire aan de intendanten, tegen het doel, hetwelk de liberale partij met die goederen beoogt, heeft verklaard, en er dus van haar geen wets-ontwerp dienaangaande is te wachten. Men spreekt dan ook weder van eene op handen zijnde toenadering tusschen ons Hof en dat van Rome.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 18 October.

De Kardinaal Hohenlohe heeft van den Keizer een vijfde vermindering verkregen, in de jaarlijksche onkosten die de Paus moet betalen voor het bezetten der Romeinsche gewesten onder den naam van de Legatiën bekend, door Oostenrijksche soldaten. Dit vijfde bedraagt ongeveer een half millioen Ned.

— In 1851 zijn in Bohemen 104 Katholieken tot de Augsburgsche confessie en 357 Katholieken tot de Helvetische (Calvinistische) belijdenis overgegaan; daarentegen zijn slechts 15 Evangelischen en 38 Calvinisten Katholiek geworden. Ongeveer dezelfde resultaten hebben in Moravië en Hongarije plaats gehad.

— De Sultan van Turkije heeft den titel van Z. M. de Keizer der Turken aangenomen.

DENEMARKEN.

Professor L. Stein, Hoogleeraar in de staatswetenschappen te Kiel, en die, zooals bekend is, tot de door de Deensche Regering afgezette Professoren dier universiteit behoort, is te Würzburg in Beijeren beroepen.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 5 Ootober.

Henriette Sontag heeft alhier een prachtig rijtuig ten geschenke ontvangen, door de Republikeinsche Amerikanen met haar wapen versierd.

— Alhier heeft men in de laatste twaalf maanden vier millioen dollars verbouwd aan nieuwe huizen. De geheele som aan bouwwerken in dien tijd te koste gelegd, beloopt tien millioen.

STADS BERIGT.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Maandag den 25sten October 1852, des namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Jaarlijksche toelage aan den docent aan het Gymnasium Dr. C. A. X. G. F. Sicherer.

2°. Benoeming van een Wethouder ter vervulling van de plaats, opengevallen door het bedanken van den Heer A. Hartevelt Jz.

KERKNIEUWS.

Uit eene door den Minister van Justitie, belast met het bestuur van het Dept. voor de Zaken der Herv. Eeredienst, aan Z. M. aangeboden nominatie, heeft Z. M. tot Predikant van Wateringen, zijnde eene Koninklijke collatie, benoemd den Candidaat J. G. van Walsem.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 23sten October de Heer J. P. van Wickevoort Crommelin, van Haarlem, in de Regten, met *Theses*.

Door den Ondergeteekende is met dankzegging ontvangen voor de Protestantsche Kerk te *Weert* in *Limburg* van eenen onbekende een Muntbillet van *f* 10.

J. TICHLER.

De Houder van het *Staatsblad* van het jaar 1849 behoorende ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, wordt verzocht hetzelve aldaar ten spoedigste terug te bezorgen.

ADVERTENTIËN.

Heden overleed te *'s Gravenhage*, tot onze diepe droefheid, onze geliefde Zuster MAGDALENA, in den ouderdom van 28 jaren.

Uit aller Naam,

LEYDEN, 23 October 1852. A. VAN BRINK.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

OUDERS OF VOOGDEN, wenschende Kinderen met 1 November als Leerlingen bij de **Muziekschool** der Maatschappij geplaatst te zien of de Lessen niet langer te doen volgen, gelieven zich aan te melden vóór den 31sten dezer, liefst tusschen 9 en 12 uur, ten zijnen Kantore, Langebrug, Wijk IV. No. 370, bij den Commiss. waarnemenden Secretaris,

M. A. KLUIT.

De Notaris J. A. PRYN is **VERHUISD** naar het Noordeinde Wijk I. No. 32.

Tot Verminderde Prijzen.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem gedurende den geheelen Winter te verkrijgen zijn: ***Engelsche New-Castle*** of ***Gailletten-Haardkolen***, 1ste Soort voor *f* 1,40 in plaats van *f* 1,80; dito ***Neutjes*** *f* 1,30 in plaats van *f* 1,70; dito Ongesorteerde *f* 1,20 in plaats van *f* 1,60; ***Rubrort*** *f* 1,00 in plaats van *f* 1,40. Alles bij heele Ned. Mud, buiten 's Lands impost à 46 Centen per Ned. Mud.

P. VAN DER HEYDEN,

Kraaijerstraat bij de Hoogewoerd, Wijk III. No. 501.

Beste Aardappelen,

zijn te bekomen bij den Ondergeteekende, voor welker duurzaamheid wordt ingestaan, in het groot en klein tot civielen prijs.

Voorts wordt aan zijne Begunstigers en Stadgenooten bij deze kennis gegeven, dat met 1° November aanstaande de ***Belasting op de Varkens is afgeschaft***, en hij uit dien hoofde voornemens is, om al wat tot die Affaire behoort in prijs te verminderen.

H. REUTHER,

LEYDEN, 23 October 1852. Hoogewoerd bij de Watersteeg.

MANUFACTUREN EN MODES.

D. WAFELBAKKER berigt hiermede de DAMES, dat bij hem uit *Parijs* ontvangen zijn de nieuwste Modellen van Mantels, benevens eene groote partij Mantel- en Kleedingstoffen, Lyonsche Cachemires, Geruite Shawls en Doeken en meer andere nieuwe Artikelen voor dit saizoen.

Groot Depôt

van Lakens, Duffels, Bukskins, Castors-Lakens en Vestenstoffen, van de rijkste en nieuwste Patronen van *Parijs*. Het Magazijn gevestigd bij den Heer OBERTHUR, *Logement de Zon*, Breedestraat alhier, is geopend van den 23sten October tot den 11den November 1852, zonder eenige verlenging.

De Heer DUBRAY, genoegzaam te *Leyden* bekend, verzoekt zijne geëerde Begunstigers zijn Magazijn te komen bezigtigen, is gelogeerd in voornoemd *Logement op Kamer* N°. 6.

Men verlangt te Huren binnen de Stad *Leyden*, een fatsoenlijk **WINKELHUIS**, liefst met geene Plaats of Tuin er achter; opgaven van Stand, Huurprijs en Localiteit worden verzocht *franco* in te zenden onder Letters **M. D.** bij den Boekhandelaar H. J. BRAUN, op den Haarlemmerdijk bij de Oranjestraat, N°. 196 te *Amsterdam*.

Voor *f* 100.—

biedt men uit de hand *te Koop* aan: Eene vast-toonhoudende **PIANO**, van 6 Octaaf, uit de Fabriek van BROEDELET. Te bevragen bij den Boekverkooper D. J. COUVÉE alhier.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	25 October	12 uur,	Schipper	C. HOLLANDER.
» *Alkmaar*,	Woensdag	27 »	9 »	»	L. KROON.
» *Sneek*,	»	27 »	11 »	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	28 »	12 »	»	H. J. BOSCH.
» *Zutphen*,	»	28 »	12 »	»	J. DE HAAS.
» *Kampen*,	»	28 »	12 »	»	K. ROZENDAAL.
» *Hoorn*,	Vrijdag	29 »	10 »	»	J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Bestelder C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. — De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PUBLIEKE VERKOOPING

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Vrijdag den 5den November 1852, bij Opbod, en op Vrijdag den 12den November daaraanvolgende, bij Afslag, beide dagen des voormiddags ten *elf* ure, van onderscheidene Partijen extra, goed, degelijk en weltoegemaakt WEI- OF HOOI- EN WARMOESLAND, alles gelegen onder de Gemeente *Leyderdorp*, als:

N°. 1. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, in de Zijllaan- en Mije-Polder, groot 3 bunders, 1 roede en 60 ellen.

— Verhuurd tot Kersmisdage 1856, en 5 jaren in optie, voor *f* 140 's jaars.

N°. 2. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, gelegen als voren, groot 4 bunders, 51 roeden en 50 ellen.

N°. 3. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, gelegen als voren, groot 6 bunders, 66 roeden en 90 ellen.

N°. 4. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, gelegen als voren, groot 2 bunders, 87 roeden en 60 ellen.

N°. 5. Eene Partij WEI- OF HOOILAND, gelegen in den Boterhuis-Polder, groot 3 bunders, 41 roeden en 10 ellen.

De Perceelen N°s. 2, 4 en 5 zijn verhuurd tot Kersmisdage 1857, te zamen voor *f* 798 's jaars.

N°. 6. Eene Partij WARMOESLAND, met een SCHUURTJE daarop, gelegen in de Waard, groot 91 roeden en 61 ellen.

N°. 7. Eene Partij WARMOESLAND, gelegen als voren, groot 92 roeden en 50 ellen.

N°. 8. Eene Partij WARMOESLAND, met een SCHUURTJE daarop, gelegen als voren, groot 64 roeden en 9 ellen.

De Perceelen N°s. 6, 7 en 8 zijn verhuurd tot Kersmisdage 1853, te zamen voor *f* 240 's jaars.

Nadere Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, residerende te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en den Afslag verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 9den November 1852, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Julij 1851.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 30sten October 1852, bij Opveiling en op Zaturdag den 6den November 1852, bij Afslag telkens des avonds ten 6 ure, van:

N°. 1. Een HUIS EN ERF, waarin de *Logement- en Stalhouders-Affaire* met het beste gevolg wordt uitgeoefend, op de Hoogewoerd, aan den hoek der Binnenvestgracht, Wijk III. N°. 27. — N°. 2. Drie STALLEN op de Binnenvestgracht, Wijk III. N°s. 30, 32 en 33. — N°. 3. Twee PAKHUIZEN, aan het Galgewater, omtrent de Korte Kruisstraat, Wijk V. N°. 288A en B.

En voorts op Zaturdag den 30sten October 1852, bij Opbod en Afslag, van onderscheiden HUIZEN en ERVEN. Allen binnen *Leyden*.

De voorschreven Perceelen kunnen worden bezigtigd daags voor en op den dag der Veiling en van de Toewijzing, terwijl informatien te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden* en van de twee Pakhuizen onder N°. 3 vermeld, mede ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, aldaar.

Bij D. J. COUVÉE, te *Leyden*, wordt heden uitgegeven:

DE BIJBEL

TEN GEBRUIKE VAN KINDEREN,

BEWERKT DOOR

S. VAN DISSEL,

Rustend Predikant te Leyden. Onder medewerking van

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA,

Predikant te Amsterdam. Eerste Aflevering. Prijs 50 Cents.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN,

Zaturdag 23 *October.* Van *f* 38 tot *f* 42.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN,

Zaturdag 23 *October.*

Oude Witte Tarwe *f* 9.80 tot *f* 10.00. Nieuwe Tarwe *f* 8.40 tot 9.40. Oude Rogge *f* 7.00 tot *f* 7.20. Nieuwe Rogge *f* 6.80 tot *f* 7.00. Gerst *f* 5.20 tot *f* 5.40. Haver *f* 3.30 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 5.60 tot *f* 5.80. Duiveboonen *f* 6.50 tot *f* 6.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 22 October.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{16}$	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{1}{4}$
Dito Certificaten	3	"	$75\frac{5}{8}$	76	$75\frac{5}{8}$
Dito dito	4	"	$94\frac{3}{4}$	95	$94\frac{13}{16}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
O. I. Leening	4	"	$94\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		"	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	5	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	"	$75\frac{1}{2}$	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{1}{2}$
Dito dito	5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	$107\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	"	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	"	$96\frac{3}{4}$	$96\frac{13}{16}$	—
Dito 1840	4	"	$91\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4	"	$90\frac{5}{8}$	$90\frac{3}{4}$	—
Dito dito Nieuwe	4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	"	—	—	—
Certificaten van dito	6	"	—	—	—
POLEN, Obligatiën	4	"	85	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	500	"	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{5}{8}$	$25\frac{3}{8}$
Dito Obligatiën	3	"	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{3}{16}$
Bewijzen Coupons			$3\frac{9}{16}$	$3\frac{3}{4}$	$3\frac{5}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	"	—	—	—
Dito	4	"	69	—	—
Dito Metall.	5	"	$77\frac{7}{8}$	$77\frac{1}{32}$	—
Dito Nieuwe	5	"	$90\frac{5}{8}$	$90\frac{7}{16}$	$90\frac{5}{8}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	"	40	$40\frac{1}{8}$	$40\frac{3}{8}$
BELGIË, Banc.	$2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	"	$51\frac{13}{16}$	$51\frac{7}{8}$	$51\frac{13}{16}$
BRAZILIË, 1824 100 £	5	"	$99\frac{7}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	"	$41\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	4	"	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{5}{16}$	$38\frac{1}{4}$
VENEZUELA,	$3\frac{1}{2}$	"	—	—	—
MEXICO,	5	"	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{3}{16}$	—	—

Grieken $4\frac{5}{8}$ $4\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.80 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.